

Katedra pedagogické a školní psychologie

Pedagogická fakulta UK

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno autorky: **Petra Skavská**
Název práce: **Obraz krize v dospívání**
Vedoucí DP: PhDr. Jana Procházková

Práce Petry Skavské se zaměřuje na krizi v dospívání z hlediska pojetí či obrazu, který si o takové krizi činí dospívající samotní. To činí tuto práci v současné době aktuální: krize jako taková, i krize v různých obdobích života, je v současné době poměrně frekventované téma. Méně již bývá zkoumáno to, jak je krize různými subjekty či skupinami representována.

Teoretická část práce se podrobně zabývá pojetím krize takřkajíc „z hlediska odborníků“. To je jistě potřebná věc vzhledem k tomu, že autorka má v úmyslu své téma, tj. pojetí krize „z hlediska dospívajících“, s tímto odborným pojetím srovnávat. To, co v teoretické části trochu chybí, je alespoň nějaký teoretický základ toho, co je zde zkoumáno, tj. nějaké pojetí laické (ať už individuální či sociální) representace pojmu, který má svůj odborný protějšek. Této problematiky se týká např. „teorie sociální representace“, která v pojetí svého zakladatele Moscoviciho vznikla jako teoretické uchopení způsobu, jakým jsou sociálně representovány pojmy mající svůj protějšek na odborné úrovni. To neznamená, že by zde musela nutně být použita tato teorie, jde o to, že v teoretické části není příliš reflektován teoretický základ toho, co je zkoumáno, tj. že zde jde především o laické pojetí krize (konkrétně obraz z hlediska dospívajících)

Přes tuto výtku však autorka v empirické části práce postupuje zcela vhodně a přiměřeně. Používá semi-strukturovaný rozhovor a tematickou kresbu a obojí velmi dobře analyzuje. Na základě těchto analýz pak souhrnně pojednává o pojetí krize z hlediska dospívajících. Toto je zde podáno velmi dobře a je jen škoda, že si autorka v teoretické části nepřipravila půdu pro konceptualizaci zjištěných zobecnění, která jsou sama o sobě velmi zajímavá. To se týká např. způsobů, jakým je pojem krize v pojetí dospívajících ve srovnání s odborníky konkretizován. Právě zde by se hodila například (i když jistě ne jako jediná) teorie sociální representace se svým pojetím „zakotvování“ a „objektifikace“, což jsou různé druhy procesů uplatňujících se při utváření laických representací. Znalost teorií, jako je pojetí sociálních representací, by mohla poněkud relativizovat větu ze závěru této práce, podle které

„tato empirická sonda tedy prokázala to, co se objevuje i v odborné literatuře, že krize je čistě subjektivní prožitek a krizí je tedy vždy to, co za krizi jedinec považuje“. Toto kategorické tvrzení je pravda jen zčásti, druhá část pravdy je, že krizí je pro jedince vždy to, co jako pojetí krize sdílí v rámci určitého (či určitých) společenství.

Mé námitky (viz výše) se týkají pouze jednoho aspektu této práce, z hlediska dalších stránek (jako jsou zvolené metody, způsob analýzy, ale i velká většina zobecnění provedených v závěru) považuji tuto práci za zajímavou, inspirativní, originální a kvalitní. **Autorka v této diplomové práci prokázala tvůrčí schopnosti a samostatný úsudek. Práce splňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce v oboru psychologie, a proto jí doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení známkou velmi dobře, přičemž za svou osobu ponechávám otevřenou možnost při kvalitní ústní obhajobě hodnotit práci známkou výborně.**

V Praze 2. 1. 2009

Vladimír Chrz

